

הוא, רוטנברג, דבר כבר את אב. כהן מה"פארווערטס", סאיר לונדון נבחר הקונגרס הסוציאלי (היחיד) ועוד אחדים מראשי תנועת הפועלים העברית שבאמריקה, והם מסכימים להצעתו והבטיחו את עזרתם. באיטליה קבלו כל היהודים את הרעיון הזה והסתדרו כבר לסמרה זו. בצרפת ואנגליה מתעסקים כבר בזה הרבה אנשים ידועים. אם הכוח העברי העיקרי נמצא כאן באמריקה, ופה צריך להבוא השלטון העברי הדרוש, או "הועד הלאומי של העם העברי". הישיבה היתה מענינת מאד. אחרי שאלות ותשובות סוננות נתברר הענין מכל הצדדים. ההצעה נחקבלה. לפי טעה אנו משתתפים בעבודה בתור פרטים (כך הצעתו) וכאשר התנועה התרחב, נכנס בתור מפלגה.

הרגע ההיסטורי הזה הוא יוצא מן הכלל. שעת כושר זו לא היתה זה מאות שנים. 1888 מסאורעות הכבדים המתרחשים בעולם, צריכים לזעזע אפילו מתים. ואם העם העברי יענה באמת לקול הקריאה החרש ויבין את גדל הרגע הזה - אזי אנו עומדים לפני מהפכה גמורה בחיי העם העברי וחלום בן אלפים שנה יהא למציאות.

כ"ז סיון. [9.6.1915]

אסף נפגשתי בפעם השלישית את רוטנברג. זו היתה פגישה לא בטביל "הענין", אך פגישה שתכית בקפה, ומכני כך יכלתי יותר לעמוד על אופיו כמו שהוא. והפעם באמת עלה בידי לתפוס יותר את מהותו של האיש המענין אותי בגלל הצעתו והפעם ראיתי כיצד לפני איש שאין בו ניצוץ הציוניות, משהו מנסמתו הגדולה של הרצל וכדומה לו. זהו כיפוס של אדם בינוני, בעל כשרון, בעל רצון וסרץ, ההולך לקראת המסרה שהציג לו בצעדים בטוחים, אך אין בו כלל מהגדלות המקסימה וההדר הנפשות, מהקסם של נפש עשירה ועמוקה.

כח' סיון. [10.6.1915]

הבוקר נזדמנתה את הד"ר ש.ל. השיחה נסכה על הרדיפות בא"י ומצבנו הפוליטי. הוא טב גם פעם לנושא המענין אותי יותר מכל בענין הזה - אל פעולת העזרה והדלקוריה. כששמעתי אנו בפעם הראשונה לפני שבועות אחדים שהסבה והגורם לכל הרדיפות נגד הישוב והציונים - היא דלקוריה שיסתיה של העצרה - התיחסתי לזה בפקפוק רב. הייתי בטוח שהוא מגזים. כסבור הייתי שהוא מוטעף עוד ממלחמתו נגד ה"עזרה" וצאוק שהשתקע בכל חם נפשו במלחמה זו הוא נוסף ללאות בעזרה מקור כל הצרות והרעות. אולם היום הראני תעודה אחת, כתובה סחור על גבי לבן, שאין מניחה עוד שום ספק בדבר. התעודה היא חתומה בידי אב. כהן ושלוחה לראש העזרה. על ידי העזרה נמסרה לממשלה הגרמנית וע"י זו נפלה לידי הציונים בניו-יורק. זוהי דלקוריה איומה - טרקאליק וסנבלטים מוכתרים לה - נגד הישוב החדש, "תל-אביב". "הרובע הרוסי הציוני" "האגנטים הפרובוקטיביים" נגד הסתדרות הפועלים והסומרים העושים סירור בישוב המקומי, נגד הסתדרות המורים, האגיטטורים של התעמנות שגורמו לממשלה התורכית לגרש את הזרים (טענה זו שמענו בימינו בטעה ההתעמנות, אלא שלא ידענו את מקורה), נגד הבנק העברי או "בנק המפלגה" שבוא לוחץ את הישוב, ועצה טובה להגדיל את הבנק הגרמני. מלשינות על מורגנטווי ומסירת אניה מל חמה אמריקנית בכדי להוביל את הקורספונדנציה הפלילית של

האגנטים הציונים, נגד בתי-הספר העבריים שנוסדו במכרה לחנך באופן שוביני את היהודים - וסנפתחו שוב ע"י הפקידים המקומיים בלי רשות נגד החוק, נגד שאיפות הציונים המדיניים שהכחיסו בשעת החקירה, ושאלתם מהם (וכז למניה) הגידו זאת, אבל זה נמצא ברור בפרוגרמה של אוסיסקין הידועה היטב בתרגומה העברי לפקידים והסם הוא מדבר בפירוש על המטרה של אוטונומיה פוליטית ועוד ועוד

ידענו בשעת המאורעות שם ידי מלטינים באמצע - אך כולו הא"י ???

כה' סיון. [10.6.1915]

ישיבת הצ.ק. צוקרמן מוסר דו"ח מהישיבה של באי כח ההסתדרויות (נאספה בערב כ"ז סיון) שחוו דעתן בעד קונגרס יהודי. הישיבה הודיעה את עצמה לועדה אורגניזציונית שתכין את הקונגרס. הפלטפורמה של הקונגרס הבא: זכויות לאומיות ליהודים בכל הארצות וארץ-ישראל בתור מולדת לעם העברי. בישיבה זו הסתהפו באי-כח של 12 הסתדרויות המונות מספר חברים 300.000.

ד' תמוז. [13.6.1915]

היום כבר הוגיע המאמר הראשון לרגל הצעתו ומחברתו של רוטנברג(המחברת גופא עוד לא נחפרספה). המתחיל היה זיטלובסקי. בעיקר הוא רצה להגיד דבר נכון: שהרבה דברים שבזמן רגיל ובשניהם כתקונן הם בלתי אפשריים (או יותר נכון נראים כבלתי אפשריים) מתאפשרים ברגעים יוצאים מן הכלל, בשעת מהפכות ומלחמות גדולות והוא הדין בציוניות. אולם אין הוא מסתפק בזה. לא די להתנצל על שהוא מסכים עכשיו לדרישה ותכפית ציונית מפני גדולתו של הרגע הנוכחי - אלא הוא מוצא לנחוץ להראות בארגונוסטיקה של התנפלות גלה וזן'לה טהמין היוותר וולגרי על בטולו של הרעיון הציוני ואפסותו של הישוב בא"י. מה לעם העברי ישוב של איזה מליון יהודים בא"י האומר במקום "אקס"-סור" ובמקום "עק" "זנב"? ברנש זה שואף לגדולות. אין ישוב בריא שבעי הנטוע בארצו, במולדתו, המפתח בהנאים חפשים קולטורה עצמית. טבעית. מקורית, רב-צדדית, לאומית, המשמש בשביל כל העם מרכז של יניקה לאומית ודוגמא של יצירה חפשית - מה ערכו לגבי זיטלובסקי אם רק אינו קורא לשלז "אקס" ולזנב "עק"?

ד' תמוז. [19.6.1915]

המלחמה הנוכחית גילתה לא רק את כל תהום הא הטרגדיה שלנו, כי גם את כל גדל האומה החרפה והקלון של חיינו. חרפה של עם שלם שאינו יודע, שאינו מעיז ליצור לו עמדה, בסיס.

האסור הראשון נגד הגירת היהודים לא"י פצא בשנת 1888. אז התחילה תורכיה 85888 לחסוד ביהודים שהם רוצים ליסד לעצמם ממלכה בא"י. בנוטה השלה השר העליון לצירי המעצמות. מיום 23 פברואר 1888 הוא כותב; הוא מודיע שהמהגרים היהודים ימצאותמיד טקלט בכל תרכיה, מלבד א"י. הממשלה מוציאה 888 את א"י

